

Տարեկան գինը 10 լուբլի, կէս տարվամը 6 լուբ
Առանձին համարները 7 կօպէկով.

Quia duximus te ad nos, ut tu sis huius mundi.

ԹԵՂՎԱՐԱՎ ԳՐՎԱՎ ԵՆ ՄԻՄԻԱՅՆ ԽԱՐԱՊՐԱ

Історія. Тиф-ліхт. Редакція «Ми

Упр. չառջու. Թիֆլիս. Բեդակց. «Մի
կայս. Tiflis. Rédaction. «Mschak»

quas Tunc. Redaction Mischak.

**ВЫСОЧАЙШЕ УЧРЕЖДЕННЫЙ,
СЪДАТЕЛЬСТВОМЪ ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЫ-
СОЧЕСТВА НАСЛѢДНИКА ЦЕСАРЕВИЧА,
ОСОБЫЙ КОМИТЕТЬ.**

Денежныя пожертвованія, предоставляемыя въ распоряженіи состоящаго подъ предсѣдательствомъ Его Императорскаго Высочества Наслѣдника Цесаревича Особаго Комитета для помощи нуждающимся въ мѣстностяхъ, постигнутыхъ неурожаемъ, а также заявленія о желаніи жертвовать въ пользу нуждающихся хлѣбомъ (зерномъ и мукою), принимаются въ помѣщеніи Кабинета Его Императорскаго Высочества, у Аничкова моста, ежедневно, за исключеніемъ дней непріисутственныхъ, отъ 11 час. утра до 3 час. дня. Пожертвованія отъ иногородныхъ слѣдуетъ адресовать: въ С.-Петербургъ. въ Высочайше учрежденный, подъ предсѣдательствомъ Его Императорскаго Высочества Наслѣдника Цесаревича, Особый Комитетъ.

卷之三

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թիվագահյերը և ոռուահյերը.—ՆԵՐԻՒՆ ՏԵ-
ՍՈՒԹԻՒՆՆ. Մայիսի 5-ի ճաշկերպյթը էջմիածնուած.
Հայունեաց ընկերութեան ընդհանուր ժողովը.
Նամակ Պետքրութպից. Նամակ Բարսից Նամակ
Շարուրից. Նամակ Դիլիջանից. Նամակ Խմբագիլն.
Նամակ Խմբագրին. Ներքին լուրեր.—ԱՐՏԱՔԻՆ
ՏԵՍՈՒԹԻՒՆՆ. Արտաքրին լուրեր.—ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ.
ՀԵՐԱԳԻՐՆԵՐ.—ԲՈՐՍ. — ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆ ԵՅԻ.

ԹԻՒՐՔԱՀԱՅԵՐԸ ԵՒ ՌՈՒՍԱՀԱՅԵՐԸ

Մեր և թիւլքաց մամուլին և գրագանու-
թեան հետեւողը անդաւած լաւում է, մի և
նոյն գանգատը, թէ մենք միմեանց չենք
ճանաչում, միմեանց մասին շշպիս տեղե-
կութիւններ չունենք: Այդ գանգատի հետ
միասին՝ ամենքն էլ, առանց բացառու-
թեան, միշտ մի և նոյն միտքն են կրիսում,
թէ հարկաւոր է, որ ոռուահայերը և
թիւլքահայերը աւելի մօտից ճանաչեն
միմեանց կեանքը և հասարակական գործե-
լը:

Օակայս այդ գողեցիկ ցանկութիւնը մնացել է ցանկութիւն, որովհետեւ իրօք շատքիչ առիթներ են եղել միմեանց հետ շըմփելու, միմեանց զիտելու։ Ուուսահայոց գրականութեան և մամուլի արտադրութիւնները մուտք չեն գործում թիւրքաց Հայաստան։ Հայաստանի ժողովուրդը անկարող է ձեռքբերել և կարդալ մեր զրբերը և լրագիրները, որոնք հազիւ միայն կ, Պոլիս են մուտք գործում։ Մեզ մօտ Կովկասումն ել շատքիչ են ստացվում և Պօլում տպագրված զրբերը և լրագիրները, և եթէ ստացվում ել են, նրանք ոչինչ գաղափար, աեղեկութիւն չեն տալիս թիւրքաց հայերի կեանքի, պէտքերի, ցաւերի մասին, որովհետեւ այդ լրագիրների և զրբերի նիւթը գլխաւորակէ վերաբերում է Ստամբուլին, և ոչ գաւառներին և ժողովրդին...

Արագաստովթեան և մամուլի պակասը կա-
րող է լրացնել՝ երկու երկիրների ժողովութի
մօտիկի յարաբերութիւնը. բայց այդ էլ դո-
յուժիւն չունի: Կովկասից թիւրքաց Հա-
յաստան համարեա ոչ ոք չէ զնուամ. զնա-
ցողներին մատներով կարելի է համարել.
Իսկ թիւրքաց Հայաստանից Կովկաս եկողները՝
միմայն համալները և մշակներն են, ո-
րոնք գալիս են մեր երկիրը Հաց աշխա-
տելու, մի քանի կոպէկ վաստակելու: Հո-
գևորականութեանը և ինտելիգենցիայի—ե-
թէ միմայն կարելի է ասել թէ Հայաս-
տանում ինտելիգենցիա կայ—ներկայացու-
ցիչներ մեզ մօտ չեն գալիս, այսպէս որ
ուստահայերը, ըլ նայած որ աշխարհագրա-
կան դիրքով շատ մօտիկ են Հայաստանի
գաւառներին, իրօք կազմում են մի ան-
ձանօթ ժողովուրդ նրանց համար:
Այդ պատճառով վերին աստիճանի ու-

Հանդիստ կը թողնեն թիւլքահայ պատգամնաւորներին, և սրանք ուրեմն միջոց ունեն աղատ աենավերու ամենքի հետ, խօսելու, ծանօթանալու:

Մենք աւելարդ ենք համարում դիմելու պայսական ճռճռան Փրազներին և մոտադրութիւն չունենք կրօկոդիւեան արտասուլքները թափելու յանուն եղբայրութեան[»], յանուն հիւրասիրութեան[«]. Անք միայն այսքանն ենք ասում թիւլքահայ պատգամաւորներին—ընտրութիւնը ձեզ առիթ է տուել այցելելու ձեր հարեւան երկրու՝ Կովկասը, որտեղ ապրում են ձեր եղբայրակից հայերը, խառն վրացիների, ուռուների և ձեզ ծանօթ թուլքերի հետ։ Գուք շատ էք լսել Կովկասի մասին, դուք յաձախ էք մտաքերել ուռուահայերին, և դուք շատ լաւ գիտէք ինքներդ, որ ձեր տեղեկութիւնները այս երկրի և այս ժողովրդի մասին խախուտ են։ Մի քանի օր աւել մնացէք այս երկրում, որ յայտնի է իր հիւրասիրութեամբ, մտէք ինտելիգենցիայի զանազան շրջանները, ծանօթացէք զրականութեան և մամուլի մէջ գործողների հետ, տեսէք մեր երիտասարդութիւնը, զիտեցէք մեր հիմնարկութիւնները, ուսումնասիրեցէք մեր գաղափարները և աշխարհայեցողութիւնը և այսպիսով մի որոշ ամենով գաղափար կազմելուց յետոյ միայն զարձէք ձեր երկիրը, և անկեղծ սրտով, անխարդախ հոգով պատմեցէք այն, ինչ որ տեսաք, ինչ որ լսեցիք և զգացիք։

Այդպիսով երկու երկրների հայերի փոխադարձ ծանօթութեան գործին դուք մի այնպիսի մեծ ծառայութիւն արած կը լինէք, որպիսին չեն կարողացել անել կո Պօլսի ծախու թերթերը, վարձկան գրչակները քսան և հինգ տարվայ ընթացքում։

միաբանութիւնը փառքով պակեց գործը վեհագումի ընտրութեամբ։ Դիմաքսի համարական համայնքի սրբագան առաջարկում է կամաց կամաց աղքաղութեամբ սրբագանը. այս կուրծքի մէջ զգացումները ծովեն և հրախառն մրգկվում են խօսելու ժամանակ, ականջը, որ կը լէ, սիրտը, որ կը զգայ, ոգևորվում և տակնուվրա են լինում յուզմունքով և յուզմունքն արտափայլում է աչքերի մէջ արտասունքի նշոյներով։ Սրբագանի դէմքը բորբագլում և պնջները դուդողում են, երբ նա խօսքը խօսում է սրտերն յուզելու համար։ Դիմաքսի սրբագանի առաջարկած թասի առիթով այդ նիկոմիացին խօսում է կայսրների և սուլթանների ինաւիքի տակ ժողովլած կաթողիկէ մայրեկեղեցու որոնց վիճակի մասին, նրանց հովանին վայելելու չափի մասին, նրանց չնորհած արտօնութիւններից օգտվելու մասին. բայց ինչպէս և ինչպիսի ոգեստով շեշտով ու բառերով ու զգացումներով խօսում է այդ վարդապետը, որ յափշտակում է ունկնդութիւնը, ալեկոծում է սրբաերը և վեճմ զգացումների ողողի մէջ թաթաւում է մարդու էռութեան աղնիւ մասը—ոգին, այդ անբացարելի է, անբացարելի է գոնէ իմ ակար գրչի համար։ Ուստի ամսնում են։

Ամերիկայի հայ զաղթականութեան մի պատներկայացուցիչ—տիգրանակերտցի Սառափեան, մի բարեմիտ և անկեղծ երիտասարդ, զուարթ և խօսուն, որը մինչ տաճարում այլք ընտրութիւն էին կատարում, ինքը զբառում ըստ սովորութեան իր ազատ գաղթակալայրի, թեթև միտինդներ էր սարքում, խօսում և ժողովրդին ոգեսրում էր նրիմանն հայրիկով, առաջարկում է տէրութեան պաշտօնեաների կենացը, որոնք սեղանսակցում էին։ Աևան նա մի կենաց թաս էլ առաջարկում է

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍԱԿԹԻՒԹ

ՄԱՅԻՍԻ 5-Ի ՃԱՇԿԵՐՈՅԹԸ ԷջՄԻԱԾՆՈՒՄ

Մեղամն օրհնում է Տէր Տեղակալը ժամի երկուու և կէսին: Բոլոր պատգամաւորները 68 հոգի, տէրութեան ներկայացացիչը և պաշտօնեամները,

Մթզմակիցները, հիւրերը սեղմ նստած են, մինչեւ
խել տեղ-տեղ երկու հոգի մի աթոռ դրաւելով։
Հանդիսաւուս բազմութեան մի փոքրիկ մասը, որ
քան կարող էր տանել սեղմաստունը, լցվել է
ներս և պատ առել կանգնել է պատերի տակ։

Կենաց թասերի ոկտիզը դժում է Տէր Տեղակա-
լը, առաջին բաժակը ձօնելով Ոռոսաց մեծակօր կենացը:

Կայսրի կենացը. Կեցցէնքը յոխուս և ծփ որոտում թուղթը թնդում է սեղանատումը: Դրան պատասխանում է տէրութեան ներկայացուցիչը—Պրիբիլ,

Զմիւռնիայի պատգամաւորը, Փափազեան Գրի-
գոր Եֆէնդի առաջարկում է բարուի և Թիֆլիսի

Պարսկա-Հնդկական պատգամաւորը — Առաքել Համար: Օրմաննեան սրբազն առաջարկում է վե- պղպայնոց կինացը:

Տափառ Սովորականի կենացը: Խաչառուր վարդապետ, Պարակա-Հնդկաստանի թէրմից, առաջարկում է արեգակնախայլ Շահի կենացը: Տէր Տեղակալը որիպորդ մարդար բարձրացնում է բաժակը կենաք և կենանութիւն մաղթելով Խրիմեան Հայրիկին: Շամախու ալքեպիսկոպոսը առաջարկում է կող-
լինաւ Տօնկաստանի հայ եղբայրների կենացը:

Գոհովթեան աղօթքն ասում է սրբազն Տեղա-
թեարաբիայի պատգամառողը —Մամիկոնեան
կալք:

Երեկոյին ճրագալառ է: Տաճարի զանգակատան
հարսաւային կողմից վեհարանի հանդէպ բակը

Պատվառում է ծագակներով; Հուսաւորված է նաև կաթուղիկէի ծայրը մութ դիշերի մէջ:

Ճողովրդի բազմութիւնը, այր և կին, խոհնված է սակաւ մէջ և նաև անհաջող է առաջ գալ:

Ս բարձրաց. Ըստարար աշակերտները մայր տաճա-
րի առաջ, մրգավան Սեղբակեանի վերահայեցու-
թեան տակ, մերթ ընդ մերթ հնչեցնում են եր-

